

દ્રશ્ય-શ્રાવ્ય કાર્યક્રમ (ટેલીવિઝન) નિર્માણ અનુસ્નાતક ડીપ્લોમા

Post Graduate Diploma in Audio-Visual Program (Television) Production

દ્રશ્ય-શ્રાવ્ય કાર્યક્રમ (ટેલિવીઝન) નિર્માણ અનુસ્નાતક ડિપ્લોમાં		ક્રેડિટ	
સત્ર-૧			
AV-101	પ્રત્યાયન અને સમૂહમાધ્યમો	Mass Communication	૪
AV-102	કાર્યક્રમ નિર્માણ પરિચય	Introduction of Programme Production	૪
AV-103	ટી.વી.કાર્યક્રમ નિર્માણ કૌશલ્ય	Television Programme Production Skill	૪
AV-104	કાર્યક્રમ નિર્માણ -૧ (મૌખિક અને પ્રાયોગિક)	Programme Production-1 (Oral & Practical)	૪
COMPL-101	ગ્રામજીવન પદયાત્રા	Gramjivan Padyatra	૨
COMPL-102	ઉદ્યોગ	Udhyog	૨
COMPL-103	સમૂહજીવન શ્રેણી	Community Living Grade	--

દ્રશ્ય-શ્રાવ્ય કાર્યક્રમ (ટેલિવીઝન) નિર્માણ અનુસ્નાતક ડિપ્લોમાં		ક્રેડિટ	
સત્ર-૨			
AV-201	કાર્યક્રમ નિર્માણમાં સંશોધન અને સર્જનશીલતા	Research and Creativity in Programme Production	૪
AV-202	કાર્યક્રમ નિર્માણ-૨ (મૌખિક અને પ્રાયોગિક)	Programme Production-2 (Oral & Practical)	૪
EC-201	દ્રશ્યાંકન અને પ્રકાશ આયોજન	Camera and Lighting	૪
EC-202	સંકલન અને ધ્વનિ મુદ્રણ	Editing and Sound Recording	૪
COMPL-201	ઉદ્યોગ	Udhyog	૨
COMPL-202	સમૂહજીવન શ્રેણી	Community Living	--

દૃશ્ય-શ્રાવ્ય કાર્યક્રમ (ટેલીવિઝન) નિર્માણ અનુસ્નાતક ડીપ્લોમા

Post Graduate Diploma in Audio-Visual Program (Television) Production

સત્ર-૧

AV-101 પ્રત્યાયન અને સમૂહમાધ્યમો

Mass Communication

૪ ક્રેડીટ

૧. પ્રત્યાયન

- પ્રત્યાયન એટલે શું?
- પ્રત્યાયનની પ્રક્રિયા અને તેના લક્ષાંકો
- કાર્ય પદ્ધતિ
- હેતુ

૨. પ્રત્યાયન અને સમૂહ માધ્યમો

પ્રિન્ટ

- ભાષા અને સમાજ
- આઝાદીની ચળવળ અને અખબાર
- મહાત્મા ગાંધી અને પત્રકારત્વ

રેડીઓ

- રેડિયો પ્રત્યાયનના માધ્યમ તરીકે
- ભારતમાં રેડિયોનો ઇતિહાસ
- એ.આઈ.આર., વ્યવસાયિક પ્રસારણ, એફ.એમ.

ટેલીવિઝન

- ટેલીવિઝન પ્રત્યાયનના માધ્યમ તરીકે
- ભારતમાં ટેલિવિઝનનો ઇતિહાસ
- સેટેલાઈટ અને કેબલ ટેલીવિઝન

પારંપરિક માધ્યમો

- ભારતના પરંપરાગત માધ્યમો
- પ્રાદેશિક વળાંક
- ભવિષ્ય
- કન્ટેન્ટ, ફોર્મ , કેરેક્ટર , યુટીલીટી, ઈવોલ્યુશન

૩. પ્રત્યાયનના પ્રકાર

- નેચર એન્ડ પ્રોસેસ ઓફ હ્યુમન કમ્યુનિકેશન
- વર્બલ એન્ડ નોન વર્બલ કમ્યુનિકેશન
- ઇન્ટ્રા પર્સનલ
- સ્મોલ ગ્રુપ
- પબ્લિક એન્ડ માસ કમ્યુનિકેશન

૪. ૭ 'સી' ઓફ કમ્યુનિકેશન

- કેપેબીલીટી
- ક્લેરિટી
- ચેનલ
- ક્રેડીબીલીટી
- કન્ટીન્યુટી
- કન્ટેન્ટ
- કોન્ટેક્સ

૫. ટેલિવિઝનનો ઇતિહાસ

- ૧૯૫૯ થી ૧૯૯૭ ની ટેલીવિઝન યાત્રા
- ૧૯૯૭,પ્રસારભારતી અને સ્વાયત્તા
- વર્તમાન ટેલીવિઝન
- કાર્યક્રમ અને તેની અસરો

૬. ઈન્ટરનેટ અને ઈ-મેલ

- ઈ-મેલ
- બ્લોગ
- ઈન્ટરનેટની ઉપયોગીતા

૭. સેટેલાઈટ ચેનલ

- ઇતિહાસ
- રાષ્ટ્રીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય કક્ષાએ ચેનલનો વ્યાપ
- વર્તમાન સંખ્યા
- પ્રસારણ વ્યવસ્થા

૮. ગાંધીજી એક પ્રત્યાયક

૯. સિનેમા માધ્યમ

- ભારતીય સિનેમાનો ઇતિહાસ
- ભારતીય સિનેમાની સમાજ ઉપર અસરો

દૃશ્ય-શ્રાવ્ય કાર્યક્રમ (ટેલીવિઝન) નિર્માણ અનુસ્નાતક ડીપ્લોમા

Post Graduate Diploma in Audio-Visual Program (Television) Production

સત્ર-૧

AV-102 કાર્યક્રમ નિર્માણ પરિચય

Introduction of Programme Production

૪ ક્રેડીટ

૧. કાર્યક્રમ નિર્માણમાં વાપરતા સાધનોનો પરિચય અને તેની માવજત

- ઈ.એન.જી. પદ્ધતિ
- ઈ.એફ.પી. પદ્ધતિ
- સ્ટુડીઓ

૨. કાર્યક્રમ નિર્માણના તબક્કા

- પ્રિ-પ્રોડક્શન
- પ્રોડક્શન
- પોસ્ટ પ્રોડક્શન

૩. કાર્યક્રમ નિર્માણના સહાયકો

- નિર્માતા
- ડિગ્દર્શક
- લેખક
- કેમેરા પર્સન
- સંકલનકાર
- પ્રકાશ આયોજક
- પ્રોડક્શન મેનેજર
- ધ્વનિ મુદ્રક
- સેટ ડિઝાઈનર
- સંશોધનકાર
- ફ્લોર મેનેજર
- રંગ ભૂષાકાર
- વેશ ભૂષાકાર
- સ્પોટબોય
- આર્ટ ડિરેક્ટર
- ગ્રાફિક ડિઝાઈનર

- સંગીતકાર

- કલાકાર

૪. પટકથા લેખન

- ઓપનીંગ
- રાઈઝીંગ એક્શન
- ક્લાયમેક્સ
- ફોલોઈંગ એક્શન
- એન્ડ
- સમાચાર લેખન
- ફિલ્મી ટાઈમ
- ફિલ્મી સ્પેસ
- મોશન
- ઇમેજીનેશન
- સાઉન્ડ
- સ્ટ્રક્ચર
- કેરેક્ટર
- ઇન્ટર પીટેશન
- કલ્પના
- સ્વરૂપ
- સંશોધનકાર્ય
- પાત્રવરણી
- સ્થળ પસંદગી
- સમયના પ્રમાણમાં ગોઠવણ
- સંવાદો

૫. શોટ ડીવીઝન

- શોટ ડીવીઝનની ઉપયોગીતા
- શોટ ડીવીઝન કરવાની પદ્ધતિ
- સીનપ્લે

૬. ફિલ્મ અને ટેલીવિઝન કાર્યક્રમ નિર્માણમાં વપરાતા પારિભાષિક શબ્દો

૭. ભારતીય સિનેમાના જાણીતા કલાકસબીઓ

દૃશ્ય-શ્રાવ્ય કાર્યક્રમ (ટેલીવિઝન) નિર્માણ અનુસ્નાતક ડીપ્લોમા

Post Graduate Diploma in Audio-Visual Program (Television) Production

સત્ર-૧

AV-103 ટી.વી.કાર્યક્રમ નિર્માણ કૌશલ્ય
Television Programme Production Skill
૪ ક્રેડીટ

૧. સ્થિર છબીકલા

- કેમેરા વિષે માહિતી અને તેની રચના
  - : શટર સ્પીડ
  - : એપરચર
  - : ફોકલ લેન્થ
  - : ડેપ્થ ઓફ ફીલ્ડ
  - : લેન્સના વિવિધ પ્રકાર
- સ્થિર છબીકલામાં ગોઠવણનું મહત્વ
- આઉટડોર અને ઇનડોર છબીકલા
  - : પીકટોરીઅલ : પોટ્રેટ
  - : મોડેલિંગ : લેન્ડસ્કેપ
  - : ટેબલટોપ : વાઇલ્ડ લાઈફ

૨. ડીજીટલ કેમેરાના ફંક્શનો

- એસ.ડી.કેમ
- એચ.ડી વી.કેમ
- એચ.ડી.કેમ
- કેમેરાની સાચવણી

૩. બેઝીક શોટ સાઇઝ

- E.C.U.- એક્સ્ટ્રીમ કલોઝઅપ
- B.C.U.- બીગ કલોઝઅપ
- C.U.- કલોઝઅપ

- M.C.U. - મીડ કલોઝઅપ
- M.S. - મીડ શોટ
- M.L.S. - મીડ લોગ શોટ
- L.S.- લોગ શોટ
- E.L.S. - એક્સ્ટ્રીમ લોગ શોટ

૪. કેમેરા મુવમેન્ટ

- પેન રાઈટ -પેન લેફ્ટ
- વોક ઇન - વોક આઉટ
- ડોલી ઇન - ડોલી આઉટ
- ટીલ્ટ અપ - ટીલ્ટ ડાઉન
- આર્ક રાઈટ - આર્ક લેફ્ટ

૫. પ્રકાશ આયોજન

- પ્રકાશના સાધનો
- લાઈટીંગની જરૂરીયાત
- ડીમર

૬. પ્રકાશની મૂળભૂત રીતો

- ફી લાઈટ
- ફીલ લાઈટ
- બેક લાઈટ
- લીબો લાઈટ
- શીલ આઉટ લાઈટ

૭. સંકલન

- સંકલન એટલે શું અને શા માટે?
- સંકલનના પ્રકાર
- લીનીયર એડીટીંગ
- નોન લીનીયર એડીટીંગ

૮. ધ્વની

- માઈક્રોફોનના પ્રકાર
  - : ઓમની ડાયરેક્શનલ
- : યુની ડાયરેક્શનલ
  - હેન્ડ માઈક્રોફોન
  - સ્લંગ માઈક્રોફોન
  - ડેસ્ક માઈક્રોફોન
  - શોટગન માઈક્રોફોન
  - ફીશપોલ માઈક્રોફોન

૯. ધ્વની મુદ્રણના સાધનો

- એપ્લીફયાર
- સ્પીકર
- મિક્સર
- માઈક્રોફોન
- કમ્પ્યુટર શોફ્ટવેર

૧૦. નિષ્ણાત નિર્દેશિત કાર્યક્રમ નિર્માણ

- જીવંત પ્રસારણ કેવીરીતે થાય તેની પ્રાયોગિક ધોરણે માહિતી
- ઇન ડોર
- આઉટ ડોર

૧૧ . કમ્પ્યુટર અને ધ્વની મુદ્રણ

- શોફ્ટવેરનો ઉપયોગ
- અવાજનું લેવલ
- ટ્રેક
- મુદ્રણ
- સંકલન

દૃશ્ય-શ્રાવ્ય કાર્યક્રમ (ટેલીવિઝન) નિર્માણ અનુસ્નાતક ડીપ્લોમા

Post Graduate Diploma in Audio-Visual Program (Television) Productionસંન-૧AV-

104 કાર્યક્રમ નિર્માણ -૧ (મૌખિક અને પ્રાયોગિક)

Programme Production-1 (Oral & Practical)

૪ ક્રેડીટ

૧. ટી.વી. સાધનોની પ્રાયોગિક ધોરણે માહિતી

૨. કેમેરા

- મુવમેન્ટ
- કેમેરાના ફંક્શનો
- બેઝીક શોટ સાઇઝ

૩. સંકલન

- વિઝન મિક્ચર
- કેબલિંગ

૪. પ્રકાશ આયોજન

- પ્રકાશના સાધનો અને તેનો ઉપાય
- પ્રકાશની મૂળભૂત રીતો
- કેબલિંગ

૫. ધ્વની

- ઓડિયો મિક્ચર
- ધ્વની મુદ્રણ

દૃશ્ય-શ્રાવ્ય કાર્યક્રમ (ટેલીવિઝન) નિર્માણ અનુસ્નાતક ડીપ્લોમા

Post Graduate Diploma in Audio-Visual Program (Television) Production

સત્ર-૧

સત્રના અંતે જમા કરાવવાનું સબમીશન

૧. બે મિનિટના સમાચાર તૈયાર કરવાં

૨. ફોટોગ્રાફ્સ (સ્થિર છબીકલા)

નીચેના વિષય પ્રમાણે દરેક વિષયના ૦૫ નંગ ફોટોગ્રાફ

: સામાજિક અને સંસ્કૃતિ

: કુદરતી (લેન્ડસ્કેપ અને વાઇલ્ડ લાઈફ)

: શિલ્પ અને સ્થાપત્ય

૩. આપેલા વિષયનું પાવર પોઈન્ટ પ્રેઝન્ટેશન બનાવવું.

૪. બે મિનિટનો રેડીઓ કાર્યક્રમ બનાવવો.

દૃશ્ય-શ્રાવ્ય કાર્યક્રમ (ટેલીવિઝન) નિર્માણ અનુસ્નાતક ડીપ્લોમા

Post Graduate Diploma in Audio-Visual Program (Television) Production

સત્ર-૨

AV-201 કાર્યક્રમ નિર્માણમાં સંશોધન અને સર્જનશીલતા

Research and Creativity in Programme Production

૪ ક્રેડીટ

૧. ટેલીવિઝન સંશોધન પદ્ધતિઓ

- ઓબ્ઝર્વેટીવ
- રીસર્ચ બેઇઝ
- વિઝ્યુઅલ બેઇઝ
- પ્રશ્નાવલી પદ્ધતિ

૨. કાર્યક્રમ નિર્માણ બજેટ

- બજેટનું મહત્વ
- બજેટ બનાવવું
- : દસ્તાવેજી ફિલ્મ
- : ધારાવાહિક

૩. કાર્યક્રમ નિર્માણમાં પડતી મુશ્કેલીઓ અને તેના ઉપાયો

- પૂર્વ તૈયારી
- કાર્યક્રમનું નિર્માણ
- અંતિમ તબક્કો

૪. કાર્યક્રમના પ્રકાર

- દસ્તાવેજી ફિલ્મ - જાહેરાત - સમાચાર - નાટક
- ક્વીકી - ધારાવાહિક - જીવંત પ્રસારણ

૫. દિગ્દર્શકની શૈલીઓ અને ભૂમિકા

- પૂર્વ તૈયારી
- કાર્યક્રમનું નિર્માણ
- અંતિમ તબક્કો

૬. લોકેશન અને પ્રોપર્ટી

- લોકેશન હન્ટિંગ
- પટકથા પ્રમાણે જરૂરિયાત
- પ્રોપર્ટીનું લીસ્ટ
- પ્રોપર્ટીની વ્યવસ્થા
- પ્રોપર્ટી ઇનચાર્જ
- પ્રોપર્ટી માટે ડીઝાઈન અને પેપર વર્ક

૭. ક્લિકી,સ્પોટ અને જાહેરાત

- સમય મર્યાદા
- મૂળભૂત હેતુ
- પ્રેક્ષકો

૮. ક્યૂ-શીટ

- ક્યૂ-શીટ બનાવવી - ક્યૂ-શીટ - ક્યૂ-શીટનો ઉપયોગ

૯. રન શીટ

- રન-શીટ બનાવવી - રન-શીટ - રન-શીટનો ઉપયોગ

૧૦. મંચ સજ્જા

૧૧. મનોરંજન ચેનલ

૧૨. જ્ઞાનવર્ધક ચેનલ

૧૩. સમાચાર ચેનલ

દ્રશ્ય-શ્રાવ્ય કાર્યક્રમ (ટેલીવિઝન) નિર્માણ અનુસ્નાતક ડીપ્લોમા

Post Graduate Diploma in Audio-Visual Program (Television) Production

સત્ર-૨

EC-202 સંકલન અને ધ્વની મુદ્રણ

Editing and Sound Recording

૪ ક્રેડીટ

૧. સંકલન માટેની વિશેષ અસરો

- કટ
- ફેઈડ
- સુપર ઇમ્પોઝ
- કોમા
- મિક્ષ ડીસોલ્વ
- વાઈપ
- ફીઝ
- ઇન્સર્ટ

૨. સંકલન માટે વપરાતા સાધનો

- સ્વીચર (વિઝન મિક્ષર)
- વી.ટી.આર.
- મોનીટર
- કમ્પ્યુટર

૩. નોન લીનીઅર સંકલન (N.L.E.)

- કમ્પ્યુટરનો ઉપયોગ
- વિવિધ શોફ્ટવેર
- જુદા જુદા કેપ્ચર કાર્ડ
- સંકલન કેવીરીતે કરશો

૪. કમ્પ્યુટર ગ્રાફિક્સ અને ટાઈટલિંગ

- ફોટોશોપ
- કોરલ ડ્રો
- ફ્લેશ

- ગ્રાફિક્સ ડિસપ્લે
- એનીમેશન
- કેમેરા ગ્રાફિક્સ
- ટાઈટલિંગ
- બેકગ્રાઉન્ડ અને ટાઈટલ

૬. ઓડિયો રેકોર્ડિંગ

- પ્રોપર માઈક્રોફોન
- ઓડિયો લેવલ
- મીક્ષીન્ગ
- સ્ટીરીઓ અને મોનો
- સંગીત અને ઇફેક્ટ
- અવાજ ક્વોલીટી
- ઓડીઓ કોન્સોલ
- સાઉન્ડ ટ્રેક
- સાઉન્ડ બેલેન્સ

૭. પોસ્ટપ્રોડક્શનમા ઓડિયો

- ડબ્બિંગ
- ઇફેક્ટ
- સંગીત

દૃશ્ય-શ્રાવ્ય કાર્યક્રમ (ટેલીવિઝન) નિર્માણ અનુસ્નાતક ડીપ્લોમા

Post Graduate Diploma in Audio-Visual Program (Television) Production

સત્ર-૨

EC-201 દ્રશ્યાંકન અને પ્રકાશ આયોજન

Camera and Lighting

૪ ક્રેડીટ

૧. ફોકસ, એક્સપોઝર અને ડેપ્થ ઓફ ફીલ્ડ

- ફોકસ મેથડ
- ડેપ્થ ઓફ ફીલ્ડ
- ફોકસ પ્રોબ્લેમ
- મીનીમમ ફોકસ ડીસ્ટન્ટ
- લેન્સ અપાર્ચર
- ઓટો આઈરીશ
- નેચરલ ડેન્સિટી ફિલ્ટર (N.D. Filter)
- શટર સ્પીડ

૨. કેમેરા માઉન્ટીંગ

- ટ્રાઇપોડ
- પેડસ્ટલ
- ક્રેન
- ડોલી
- ટ્રોલી
- જીમી

૩. કેમેરા એન્ગલ અને કમ્પોઝીશન

- લો
- હાઈ
- નોરમલ
- ટોપ
- કેમેરા પ્લેસમેન્ટ
- ક્રિએટીવ કેમેરા એન્ગલ
- Don't and Do's of Camera Angel

૪. ઇનડોર પ્રોડક્શન અને આઉટડોર પ્રોડક્શન

- સ્ટુડીઓ
- ઓ.બી.વાન

૫. કેમેરા દ્વારા કાર્યક્રમ નિર્માણ

- એક કેમેરા દ્વારા
- બે કે તેથી વધુ કેમેરા દ્વારા
- નિર્માણ સમયનું કેબલિંગ

૬. ટી.વી. કાર્યક્રમ નિર્માણમાં પ્રકાશનું મહત્વ

૭. પ્રકાશના સાધનોની ગોઠવણી

- ફ્લેટ સરફેસ
- ઓબ્જેક્ટ
- વ્યક્તિઓ (સબ્જેક્ટ)
- પ્રકાશ માટેનો વિસ્તાર

૮. પ્રકાશ આયોજન અને તેમાં ધ્યાનમાં રાખવાના મુદ્દા

૯. જુદા જુદા સમયનું દ્રશ્યાંકન કરવા માટેનું પ્રકાશ આયોજન

૧૦. વિવિધ પ્રકારની લાઈટની ઉપયોગીતા

દૃશ્ય-શ્રાવ્ય કાર્યક્રમ (ટેલીવિઝન) નિર્માણ અનુસ્નાતક ડીપ્લોમા

Post Graduate Diploma in Audio-Visual Program (Television) Production

સત્ર-૨

AV-202 કાર્યક્રમ નિર્માણ-૨(મૌખિક અને પ્રાયોગિક)

Programme Production-2(Oral & Practical)

૪ ક્રેડીટ

પ્રશ્નપત્ર EC-202માટે

૧. કેમેરા :

- એન્ગલ
- ઓન લાઈન કેમેરા વર્ક
- એક કેમેરા દ્વારા કાર્યક્રમ નિર્માણ
- બે કે તેથી વધુ કેમેરા દ્વારા કાર્યક્રમ નિર્માણ
- શોટ ડીવીઝન
- કેમેરા મુવમેન્ટ

૨. પ્રકાશ આયોજન

- પ્રકાશના સાધનો અને તેનો ઉપયોગ
- જુદા જુદા સમયે કરવામાં આવતું પ્રકાશ આયોજન
- પ્રકાશની મૂળભૂત રીતો
- કેબલિંગ
- ડીમર

અથવા

દૃશ્ય-શ્રાવ્ય કાર્યક્રમ (ટેલીવિઝન) નિર્માણ અનુસ્નાતક ડીપ્લોમા

Post Graduate Diploma in Audio-Visual Program (Television) Production

સત્ર-૨

AV-202 કાર્યક્રમ નિર્માણ-૨(મૌખિક અને પ્રાયોગિક)

Programme Production-2(Oral & Practical)

૪ ક્રેડીટ

પ્રશ્નપત્ર EC-201માટે

૧. સંકલન

- ઓન લાઈન સંકલન
- વિઝન મિક્ષર
- કેબલિંગ
- એન.એલ.ઈ. (N.L.E.) નોન લીનીયર એડીટીંગ

૨. ધ્વની

- ઓડિયો મિક્ષર
- સાઉન્ડ કંટ્રોલ
- ધ્વની મુદ્રણ
- ધ્વની મુદ્રણમા કમ્પ્યુટરનો ઉપયોગ

દૃશ્ય-શ્રાવ્ય કાર્યક્રમ (ટેલીવિઝન) નિર્માણ અનુસ્નાતક ડીપ્લોમા

Post Graduate Diploma in Audio-Visual Program (Television) Production

સત્ર-૨

સત્રના અંતે જમા કરાવવાનું સબમીશન

૧. ૧૦ મિનિટનો રેડીઓ કાર્યક્રમ (પ્રશ્નપત્ર EC-201માટે)
૨. ૫ મિનિટનો પ્રકાશ આયોજનનો કાર્યક્રમ (પ્રશ્નપત્ર EC-202માટે)
૩. આપેલ વિષયનું પાવરપોઇન્ટ પ્રેઝન્ટેશન
૪. દસ્તાવેજી ફિલ્મની પટકથા
૫. ૧૫ મીનીટની દસ્તાવેજી ફિલ્મ

વર્ષના અંતે તમામ વિદ્યાર્થીઓએ ૧૫ દિવસ અથવા ૧ માસની ઇન્ટર્નશીપ કરવી. જેનો સમય ગાળો અને તારીખ વિભાગ નક્કી કરશે.

